

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek. Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1899.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

XXVIII. évfolyam. 80. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 frt.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy hóra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap est 6 óráig.

Szombat, április 8

A közel jövő.

Nagybecskerek, április 8.

(Dsk.) Ma még méztől édes kánaán a parlamenti duló csaták mezeje. Az ellenzék megfogyatkozott sorai közül, ha nem is a bizalommal teljes, de a bizakodó magasztalások hangzanak a költségvetés tárgyalása alkalmával úgy az összkormány, mint főképen az egyes szakminiszterek felé, az elvek csökönys fentartásával ugyan, de azért mégis bátorítólaga a jövőre.

A jövő? . . .

Nem akarunk próféták lenni — s ha már azok volnánk, bár lennénk nagyon rosszak, — de biztosra vesszük, hogyha nem is késhegyig menő harcokra, de bizonyára éles és erős elvi összeütközésekre lehet kilátásunk, mihelyt a kiegyezés ügye kerül a ház tanácskozásainak sorába.

Ez olyan természetes következménye a pártok elvi álláspontjának, ahogy a tűz és víz szemben állanak egymással. A függetlenségi párt, bár annak egyik árnyalata jó idő óta kacérkodik a kormányképesség cége alatt a közjogi alap némely intézményével s most hatalmas vezérért kapott vissza Ugron Gáborban, részben meggyőződésből, részben talán csak szinből eleven harcot kell hogy vívjon a kiegyezés minden momentumá ellen, melyeket részeikben s egészükben a nemzeti jóllét gyilkolójaként szokott tekinteni.

Bár alapos a reményünk, hogy egy a békülékeny közhangulat, mint főképen a kormánynak s óriási pártjának konzilians magatartása a szenvedélyeket ki fogja küszöbölni ebből a harcból, nem érdektelen a kiegyezési tárgyalások újból megindult folyamatára egy futó pillantást vetnünk, miután gondolatunk szerint a harc nem annyira a magyar parlamentben, mint inkább a két egyezkedő ország között fog élesebb körvonalokban kibontakozni.

Miniszterelnökünk: Széll Kálmán a husvéti ünnepek előtt Bécsben volt, a hol egyuttal most volt először alkalma gr. Thun

osztrák miniszterelnök társával találkozni s így természetes, hogy ez alkalommal szóba kerültek a kiegyezés nagyszabású kérdései, mivel kormányunk akként szeretné letárgyalatni ezeket, hogy még az országgyűlés nyári szünetei előtt végezhesen velök a kiegyezési javaslatok, számszerint huszonnyle, tudvalevőleg a múlt április hó óta a Ház asztalán fekszenek s az országgyűlés bizottságai le is tárgyalták azokat. De minthogy Ausztriában nincs kilátás arra, hogy az ezekkel teljesen megegyező osztrák javaslatokat letárgyalják, az eredeti szerződészerű alakban a magyar parlament sem emelheti azokat törvényerőre, mert a Deák Ferenc törvénye azt parancsolja, hogy országgyűlésünk csak Ó felsége országainak törvényes képviselével köthet egyezséget. A kiegyezési törvényjavaslatokat tehát át fogják dolgozni alakilag és tartalmukat egy vagy több törvényjavaslatban, mint önálló intézkedést fogják törvényerőre emelni, természetesen azzal a kikötéssel, hogy Ausztriában is a kölcsönösségnek és viszonyosságának megfelelő intézkedések fognak életbe lépni: t. i. az ottani kormány a kiegyezési törvényeket az ismeretes XIV-ik §. alapján rendeletileg fogja életbe léptetni.

A tárgyalások részleteiből bizonyosnak látszik, hogy az osztrák kormány némi módosításokat óhajtaná tenni a két kormány közt még mult augusztusban történt megállapodásokon, azonban a magyar kormány azon az állásponton áll, hogy érdemleges változtatásokról szó sem lehet, legföllebb alaki módosítások történhetnek. Az osztrák kormány arra alapítja követelését, hogy az augusztusi megállapodásokban foglalt, u. n. ischli záradék helyébe az u. n. Széll-féle formula lépett, tehát azok érvényessége megszűnt. Ez azonban nagyon csalfa okoskodás, mert a helyettesítés csakis annyiban eszközölt változást, a mennyiben a magyar parlament és a korona közti viszonyról van szó, de semmit sem változtatott a jogi helyzeten szemben az osztrák kormánnyal.

Ha a korona a maga elhatározó támogatását a Széll-kormánytól abban a kérdésben sem vonja meg, akkor a magyar álláspont diadala teljes és tökéletes lesz.

Már pedig egynél több okunk van hinni, hogy a korona, mely oly méltán hivatkozhatik alkotmányos érületére s mely oly szerencsésen választotta meg tanácsosait a nagy béke-munkára, a tulkövetelő osztrák fékkel szemben az immár szenvedély nélkül dolgozó s mindig törvényes jogalapon álló Magyarország érdekeit fogja méltányolni.

HIREK.

Tájékoztató.

Április 10. Közigazgatási bizottság.
Május 14. A nagybecskereki Kerékpár-Egylet tavaszi országos pályaversenye.
Augusztus 20. A nagybecskereki Kerékpár-Egylet népi-ünnepélye a versenypályán.
Október 1. A nagybecskereki Kerékpár-Egylet őszi országos pályaversenye.
A gőz- és kádfürdő mindennap reggeli 6 óráig esti 7 óráig nyitva van; hölgyek részére a gőzfürdő kedden és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon fél 6-tól 8 óráig este urak részére is.

— A mult évi számadások. Torontálmegye főispánja az 1898. évi vármegyei számadás tárgyalása céljából folyó hó 12-ik napjának délután fél 4 órájára állandó választmányi ülést hívott egybe.

— Felső-Muzslya rendezése. A muzslyai telepesek azon régi óhaja, hogy a telepállományok birtoklási joga rendeztesse, legnagyobb örömeikre teljesedésbe ment. M. A. József földmívelésügyi miniszteri titkár több napi munka után rendbe hozta őket; következni fog már most május és június hónapokban a teljes leszámolás, hogy minden egyes telepes tudhassa ez évi október hó 1-én a fizetendő váltság-ár mennyiségét.

— Erzsébet-fák ültetése. A milléniumi faültető bizottság fölhívást bocsátott ki a tanítókhoz, hogy a tavaszi idő beálltával ismét iltessenek fákat Erzsébet királyné emlékére. A kik ilyen fát akarnak ültetni, a földmívelési minisztertől kapnak magot vagy csemetét, aki a mult évben 249.144 darab oltott gyümölcsfát, 1,315.840 oltott gyümölcs-csemetét és sok más fát és ojtó-vesszőt osztatott ki országszerte ingyen.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Dr. Brájjer Lajos novellái.

— A „Torontál“ eredeti tárcája. —

Az újságírótól megköveteli a közönség, hogy részletesen foglalkozzék vele, regisztrálja egyesek sikerét, dicsőímszokat zengedezzen róla, mihelyt aztán megfordítva történik a dolog, ha ugyanis az újságíró mesterember a saját ügyéről ír néhány sort, azonnal ráfogják, hogy tömjénezni magát. Ez tartja aztán vissza a jobb ízlésűeket attól, hogy — legalább a saját lapjukban — megforgassák a nevüket s ez az oka, hogy dr. Brájjer Lajosnak, e lap felelős szerkesztőjének novellakötetéről a „Torontál“ még ez időszerint nem irt semmit sem. Dr. Brájjer szerénysége sokkal nagyobb, mint azon jeles tulajdonságai, melyek ebben a kis könyvben egyesülnek s csakis az ő távollétében követhette el a redakció a merényletet, hogy kiadja a könyv ismertetéseket egy kis részét, mert ha visszatér Rómából, ugyis kikap ezért a pia fraus-ért a szerkesztőség. Ime minden további nélkül néhány szemelvény a könyvismertetésekből:

Pesti Hírlap.

„A vidéken“ címmel élénken és ötletesen megírt novellakötet hagyta el a sajtót, még pedig dr. Brájjer Lajosnak, a „Torontál“ szer-

kesztőjének jóvoltával. Brájjer az ő szűkebb hazájában mindenki szellemes és rokonszenves embernek ismeri s mostani kötete révén bizonyára tagasabb körben is megismerik e kiváló tulajdonságait. Annyi bizonyos, hogy a vidéki társasélet igazán találó vonásokkal rajzolta meg. A kötet első számát Lauka Gusztáv, az örökifjú magyar író mondja el és a fiatal, de máris világot látott szerzőről ő is csak jót tud mondani.

Magyar Génusz.

Ezek a jó taraszkoniak! Kacagva így kiáltunk fel, ha végig olvastuk Brájjer Lajos dr., a „Torontál“ c. napilap szerkesztőjének novellakötetét, mely épp most jelent meg Révai Leó kiadásában. A szerző gyakorolt újságírói szeme kiragadja a vidéki társadalmi életből annak hírességeit s szeretettel dédelgetve őket oly világitásban mutatja be ferdeségeiket, hogy akaratunk ellenére is hangosan kacagunk. Jó ízű humorával, gazdag kedélyével oly munkát produkált a szerző, melyet olvasóinknak szívesen ajánlunk.

Ország-Világ.

A vidéken címmel Révai Leó kiadásában 130 oldalra terjedő kötet jelent meg, a melyben Brájjer Lajos, Torontálmegye hivatalos lapjának szerkesztője szépirodalmi dolgozatait adja közre. A roráté, Legényszabadság, Gergely Pista karrierja, Tenorhangom tragédiája stb. stb., az egyes fejezetek és tárcaszerű közlemények címei, a melyekből már következtethetünk az elbeszélések tartalmára. Brájjer mindenkor érdekesen tud

csevegni, mindig van valami mondanivalója, a miből okulhatunk, de a mellett sohasem válik unalmassá. Szépirodalmi dolgozatain bizonyos jótékony hatású humor vonul végig, a mely élvezetessé teszi minden irodalmi termékét. Kedélye megtartja frissességét, élénk üdőségét, dacára annak, hogy a hivatalos ügyek elintézése mellett már rég elfásulhatott volna. És ez bizonyítja legjobban, hogy Brájjer Lajos igazi írói, költői találmány, a mely mindig érvényesülni tud és érvényesülni fog, bármennyire nyakára nőjenek a hivatalos ügyek unalmas, száraz aktái. És Brájjer ilyenkor, mikor a muzsákkal cseveg, bőven megtalálja a kárpótlást a napi gondok sok keserőségeért. Ezt árulják el szépirodalmi dolgozatai, a melyek egy szabadon csapongó, jókedvű és felette kedves költői lélek megnyilatkozásai.

Magyar Szalon.

A „Magyar Szalon“ birálatából a következő helyeket emeljük ki: Hasonló szeretettel vettük kezünkbe Brájjer Lajos vidéki kollégánk elbeszélést, melyeknek ő „A vidéken“ címet adta. Már könyvének címe is mutatja, hogy igen helyes nyomon jár, midőn a saját környezetének megírását tűzte ki célul maga elé. Annak előrebocsátása után, hogy szerző nem jellemezte eléggé a vidék alakjait, így végzi kritikáját: de azért Brájjer könyve így is, midőn egy-egy jól kiválasztott alaknak csak halvány konturjait adja, igen érdekes könyv, mely alkalmat szolgáltat arra, hogy irodalmi munkássága elé érdeklődéssel tekintsünk.

— Fehér vasárnap. Holnap lesz a róm. katolikusok fehér vasárnapja. Ez nevet onnan nyerte, hogy a kereszténység első századaiban az újonnan kereszteltek, vagyis azon felnőtt pogányok és zsidók, kik előző tanítás után nagy-sombaton vették fel ünnepélyesen a keresztiség szentségét és ugyanakkor szívük tisztasága és ártatlansága jeléül fehér ruhát öltöttek, a husvét utáni első vasárnapon ujitották meg keresztiségi fogadalmait és letették a fehér ruhát. Ma annyiban bír e nap jelentőséggel, hogy e napon szoktak a gyermekek az első szent áldozáshoz járulni, a mikor egyéb lélekemelő szer-tartás között szintén megújítják keresztiségi fo-gadalmait. A nagybecskereki r. k. templom-ban az idén 160 gyermek fog első ízben az Ur-asztalához járulni és pedig a 9 órakor kezdődő szent mise alatt. Ez okból a szokott 1/2-9 órai és 10 órai misék elmaradnak.

— Az elítélt olasz újságírók megkegyelme-zése. A sajtókongresszusnak valószínűleg meg-lesz az az eredménye, hogy Umberto király megkegyelmez az elítélt olasz hírlapíróknak. A megkegyelmezés előjelének tekintik, hogy Gus-tavo-Chiesinek, az egyik elítéltek megengedték, hogy megnövesztesse szakállát.

— A zombolyai apát-plébános balesete. Egy kis legényke tegnap délelőtt oly merényletet követett el a budapest-zegedi vasutvonal men-tén fekvő Albert-Irsán, amely majdcsak végze-tessé vált. Ez a csöpp anarkista az Albert-Irsa felé robogó személyvonat ablakait kövekkel bom-bázta. Az egyik kő egy első osztályú félke-ablakát bezúzva, oly erővel esett az otlevő zsom-bolyai apát nyakára, hogy az apát vére nyom-ban kiserkent. Az agg prelátus súlyos sérülést szenvedett, de remélhető, hogy az állapota nem aggasztó. Az állomásfőnökség jelentésére a ható-ság a merénylő kis fiu kinyomozása végett meg-indította a vizsgálatot.

— Elégett gyermek. Szörnyű szerencsétlen-ségről értesítenek bennünket Bánláról. Csikós István a bánlaki uradalom béresének 5 éves Vera nevű leánya társaival játszott s e közben tűz által elpusztítandó korhadó égő szalma halom körül kerültek. Nem tudni hogyan, Vera oly közel került az égő szalmához, hogy ruhája lángot fogott s a sikoltó leány egyenesen bele-szaladt eszeveszetten a lángtengerbe, miközben az égő szalma eltemette. A gyermekek segély-kiáltására oda rohanó emberek már csak a leányka teljesen megszenesedett hullá-ját voltak képesek kihuzni. Dr. Bernády Dániel bánlaki járási orvos az esetet a község utján a nagybecskereki törvényszéknek feljelentette, a honnét a bizottság kiszállott annak megvizsgálása végett, ki hibás a leányka odaégésében.

Magyarország.

A vidéken journalisztika egyik legrokon-szenvesebb és legtalentumosabb tagja dr. Brájjer Lajos ezen a címen adta ki egy tetszetős kötet-ben összegyűjtve novelláit és tárcaszerű szelle-mes csevegéseit. Es átolvasván a finom humorral és a vidéki társaséletet oly találó vonásokkal fotografáló képeket, igazat kell adnunk veterán írónknak Lauka Gusztávnak, ki e kötethez irt előszavában azt írja Brájjerről, hogy ha Buda-pesten a megakaszorozott írói csoportban juttatott volna tért irodalmi munkásságának, bizonyára a jobbak és ismertebbek között említették. Mi ehhez még csak azon megjegyzést fűzhetjük, hogy őszintén örvendünk annak, hogy a Brájjer Lajos erős tehetségét nem hódította még el a főváros a vidéki journalistikától, melynek egyik leghasznosabb munkása Torontálban. Kötetében legkedvesebb a „Legényszabadság” c. kedves causerie, mely szellemesen cáfolja meg az agglegények ismert álláspontját; A roráté pedig jóízű vidéki fotográfia, melynek eredetijét jól ismerjük minden vidéki városból, a hol a szintársulat körül don juánkodnak a férjek. A többi vidám történetek olvasása is megéri azt az 1 forintot, a mibe a Brájjer könyve kerül. Kapható szerzőnél Nagybecskereken; Budapesten pedig Révai Leonál.

Szegedi Napló.

Vidéki könyv: novellák, de a javából. Dr. Brájjer Lajos, a Torontál szerkesztője, aki mint jeles esztetikus és fordító figyelmet keltett eddigi irodalmi működésével, novelláit gyűjtötte össze és adta ki könyvben e címen: A vidéken. Merész ember, hogy még a könyv homlokára írja, hogy

— Április 11. A múlt évben törvénybe ik-tatta az országgyűlés április 11-ikének megünne-plését, mint a 48-iki törvények szentesítésének évfor-dulóját. Tavaly volt az első ily nemzeti ünnep, melyet az évforduló jelentőségéhez mértén ült meg a nemzet. Ez évben természetesen szintén épp oly kegyelettel és emelkedett hangulatban fogjuk e napot megünnepelni. Ez alkalommal egy téves híresztelésre is rá akarunk utalni. Az április 11-iki ünnepről kereskedői körökben az a felfogás kering, hogy az munkaszünettel van egybekötve. Ez a felfogás semmi alappal nem bír, mivel sem a törvényhozás, sem a törvény megalkotói előtt nem lebeghetett az a cél, hogy az emlékezetes évforduló megünneplése egyúttal a kereskedelmi forgalomnak a korlátozásával s a kereskedővilág megkároztatásával járjon.

— A nagybecskereki zenekedvelők egyesü-letének ügyei örvedetesen haladnak. A csü-törtökön megtartott választmányi ülésen a tag-gyűjtők az eddigi eredményekről számoltak el s e szerint az együletnek 16 alapító, 45 működő és 58 pártoló tagja van. Ezek szerint az egye-sület fennállása biztosítva van. A gyakorló-es-télyen a haladás oly meglepő, hogy az egyesület, mint értesülünk, a jövő hó folyamán nyilvános hangversenyt fog adni, mely annál élvezetesebb-nek mutatkozik, miután a zeneegyesület női és férfi énekkarral kiegészítette magát. Ezen vegyes énekkar fog szintén szerepelni orchester kísé-ret mellett.

— Házasság, születés és halálozás. A magyar birodalom területén a farsang hónapjában, február-ban 28.520 házasságot kötöttek. Ebből keresztény-zsidó házasság csak 28 volt, és pedig 11 esetben keresztény nőlegény vett el zsidó leányt, 17 esetben keresztény leány ment zsidóhoz. A gyermek vállalására nézve ezek közül 13 esetben jött létre megegyezés, még pedig 10 esetben a keresztény és 3 esetben a zsidó fél vállalásának ja-vára. A születések száma 56.832 volt, a halálozásoké 47.779, a természetes szaporodás tehát csak 9053. Nagyon szomorú eredmény ez, mely még söté-tebb színben tüntethet fel, ha megtudjuk, hogy a múlt évi februárban 3500-zal többen születtek és 2000 el kevesebben haltak meg. A szaporodás tavaly 15.000-en felül volt, az idén tehát 6000-el kevesebb, ha pedig januáriust is bele-vesszük a számításba, kiderül, hogy a tavalyi esztendő két első hónapjában 10.000-el nagyobb volt a szaporodás, mint az idei januárban és februárban. Sok olyan község van, a hol egy születés sem fordult elő, a halálozások száma meg 6—9 között változik. A máramaros-Pudplesán nem volt egy születés sem, a halottak száma mégis 15-öt tesz, főképp a torokgyik és kanyaró pusztítása következtében. A nógrád-megyei Kazáron 3 születéssel szemben 21 halá-lozás áll; ezek közül 12-öt a kanyaró, 3-at a vörheny okozott.

— Gözfürdő. A nagybecskereki Kovács-féle gözfürdő ezentúl a csü-törtök délutánokon sem nők, sem férfiak számára nem lesz nyitva, mivel a község ezen a napon nem igen látogatja a fürdőt.

— vidék. Nem elég, hogy szerzője vidéki adó-fizető és vidékről megy a könyv a kritika mű-helyeibe, még a címével is ijesztget. De ez is azon vidéki könyvek sorát szaporítja, amelyek-ben kellemesen csalódik a kritika és a közön-ség. Nem találják rosznak, mint azt gondolták, sőt jönnek, kiválóknak, elismerésre méltónak. Brájjer Lajos mint ügyes elbeszélő, mulat-tató történetivel, magyaros szép stílusával és főképpen meleg humorával a szigorubb olvasó érdeklődését és figyelmét is fölkelti. Novellái, melyeknek történetei keresetlenek és érdekesek, határozottan kedves olvasmányok és megérdem-lik a kritika elismerését. A tiz novella közül különösen kiváló: mindjárt az első a Roráté, azután A leánynevelés. A vezérigazgató. A primadonna szerencséje, mindmegannyi ötletes, vidám olvasmányok.

Szegedi Híradó.

Dr. Brájjer Lajos, a Torontál szer-kesztője, akit ötletes humoristának ismernek író-körökben, kötetbe gyűjtötte novellistikus írásait és a múlt napokban csinos kiállításban közre-bocsátotta. A könyv címe: A vidéken. E sze-rény cím mögött a mosolygó, derűs történetek hosszú sora rejtőzik. Jól megirt és még jobban elbeszél apróságok vidéki nagy és kis embe-rekről. Pompás humorral megrajzolt alakjai, sikerült fotográfái a vidéki társadalom típusainak, akiknek a gyengesége is rokonszenves és a fél-szegege is megnyerő. A szatírának valami szo-katlan, sajátos jóindulatával tárgyalja alakjainak szembeötölőbb gyarlóságait. Nem tör palcát felet-tük, csak kikacagja őket és ez jobban esik nekünk is, mintha az erkölcsbíró szigorú maszk-

— Az ipari alkalmazottak adója. A pénzügy-miniszter, mint annak idején megirtuk, oly rendeletet adott ki, a melynek értelmében az ipari alkalmazottak (segédek, munkások stb.) az adófizetés alól fölmentetnek. Ez a rendelet sok félremagyarázásra adott okot; maguk a pénzügyi közegek is például a darabszámra dolgozó munká-sokat megrótták az adóval, noha ezek is adó-mentesek. E tekintetben a pénzügyminiszter új rendeletet bocsátott ki, a melyet fontossága miatt egész terjedelmében közlünk. A pénzügy-igazgatóságokhoz intézett rendelet a következő:

A gyárakban és iparosműhelyekben alkalmazott egyének adójának kivétele és beszedése tárgyában múlt évi október 27-én 76.785. szám alatt kiadott és a Pénzügyi Közlöny 1898. évi 28. számában közzétett körendeletemet a következőleg egészítem ki, illetve módosítom: A darabszámra dolgozó segédek és segéd-munkások I. osztályú kereseti adójának szava-tossága alól a munkaadókat felmentem és el-rendelem, hogy ezek a munkások, amennyiben az alábbiak értelmében adókötelesek volnának, önállóan adóztassanak meg, a kivett adó pedig közvetlenül tőlük szedessék be. A napszámosság adómentességéről szóló 1883. X. törvénycikk a darabszámra dolgozó munkásokra nézve is alkalmazandó lévén, elrendelem, hogy a gyárak és iparosműhelyek tulajdonosai által alkalmazott-jairól beszolgáltatandó névjegyzék alapján csak azok a darabszámra dolgozó segédek és segédmunkások adóztassanak meg, akiknek átlagos napi keresete a lakhelyükön szokásos közönséges napszámot felülhaladja. Ennek a körülménynek elbirálására — az 1883. X. törvény-cikk 4. §-a értelmében községekben a községi előjáró, városokban pedig a névjegyzéknek az adókövetés céljából kiadása alkalmával az I. osztályú kereseti adó kivételére illetékes közegek a királyi pénzügyigazgatóság által különösen is figyelmeztetendők. Meghagyom az igazgató-ságnak, hogy amennyiben a gyárakban és iparos-műhelyekben alkalmazott egyének adójának kivétele ez évre már megtörtént, a darab-számra dolgozó segédek és segédmunkások megadóztatása tekintetében az adókövetési munkálatoknak e rendeletem értelmében leendő helyesbítése iránt haladéktalanul intézkedjék.

— Véres utcai jelenet. Temesvárról írják: A gyárvárosi Fürdő-utcában tegnap este véres jelenet játszódott le. Spinka Mária napszámosság, két hónapos gyermekével vacsorát vitt a férj-nek. Hazafelé igyekezett éppen, a mikor egy jól megtermett férhalak állott elébe és tisztességtelen ajánlatokkal ostromolta. Az asszony mitszem akart tudni erről, mire az ismeretlen egyszerre kést rántott, földre teperte a halálra ijedt assz-sonyot és két szurást mért rajta. Nyakát és mellét érte az élesre fent kés és vérel borult el teste. — Segítség! Gyilkos! — kiáltotta erre a földön heverő asszony, mellette a síró kis poronty. A segélykiáltásra nemsokára megjelent Radu rend-őrkaplár és még idejekorán elérte a menekülő merénylőt, akit azután a rendőrségrekísértek. Az utonálló neve Unmuth Károly foglalkozás nélküli péklegény, kit a törvényszéknek adtak át.

Nagyvárad.

Lauka Gusztáv előszavával Budapesten a Révai Leó kiadásában egy csinos kiállítású füzet jelent meg, melynek a vidéken a címe. Apró, vidám történetek gyűjteménye a könyv; a szerző nem foglalkozik nagy lélektani problémák meg-oldásával, hanem jókedvűen, ötletesen mondja el a mulattató históriáit. Érdekes dolgokat mond el, olyan közvetlenséggel, mintha olvasás közben magát a sokoldalú művelt, szeretetreméltó elbeszélőt hallanók. Ha olvassuk az egyiket, kíváncsiak vagyunk a másikra és olvassuk végig a többit is anélkül, hogy elunnáink magunkat. Brájjer könyvét melegen ajánlhatjuk mindazok-nak, akik a mulattató, szórakoztató olvasmányt kedvelik. A vig történetekből egyébiránt azok is levonhatják a tanúságokat, akik a szerző ál-tal ostromozott egyéni és társadalmi gyarlóságok betegségében szenvednek.

— **A tüdővész.** Február havában 6239 ember halt meg Magyarországon tüdővészben. Ez a szám nagyobb, mint a januáriusi halálozásoké s ha majd az összeszámitással készen lesznek, valószínűleg kiderül, hogy márciusban még több embert ragadott el a tüdővész, mint februárban. Legjobban pusztított a Tisza-Duna közén, hol éppen ezren haltak bele, magában a fővárosban 263 an. Lévn minden 10 halott közül 6 tüdővészben halt el, ellenben Erdélyben összesen 586 tüdővészben halt el. A tüdővész kivül még négy veszedelmes ragadós betegség pusztította az ország lakosságát: a torokgyík és a kanyaró, melyekben egyútt 1600-on felül haltak meg, továbbá a számarhurut és a vereshimlő meg, együtt 2300 körüli halálesettel. Mint látható, ezek mint összevéve nem ragadtak el többet 4900-nál, sőt ha hozzá vesszük a 638 tifusz-halottat, a tüdővész áldozatainak száma egymagában tulatesz mindezeknek.

— **Az utánzatoktól való óvás és az azok iránti felvilágosítás,** különösen tápszereknél, amelyekből legdrágább tulajdonunk, az egészség függ, mindenkinek sürgős kötelessége. Még emlékezhetünk, hogy évek sora előtt minő nagy eredménnyel lön a Kathreiner-féle Kneipp-malátakávé bevezetve és az egészségügy legelsőrangú szaktekinélvei által üdvözölve. Azon körülmény, hogy ezen gyártmány egy sajátos találmány és előállítási mód által a babkávét illatát kapja, kitünő módon alkalmassá teszi azt a babkávét való keverésre, amelynek kedvelt józe ez által finomul és fokozódik. No de megjelentek a hamisítások is azonnal és még ma is szakadatlanul kísérleteznek, hogy hasonló csomagolásban vagy megjelöléssel, leggyakrabban azonban nyitottan kimért árban egyszerűen pörkölt árpát vagy égetett malátát a közönségnek „malátakávé“ név alatt fölerőszakoljanak. Ép ezért a legsürgősebben óvunk ezen valódi gyártmány minden csekély értékű utánzatától, amely csupán a már általánosan ismert fehér eredeti csomagokban a „Kneipp-plébános“ védjeggyel és a „Kathreiner“ névvel adható el, tehát azt sohasem szabad és lehet „nyitottan“ kimérni. (28)

— **A Horgony-Pain Expeller** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipfájdalom, fejfájásnál, köszvényénél, csuznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapítóhatásuaknak bizonyultak, sőt járványkóránál, minő: a kolera, hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitiünő háziszert jó eredménnyel használtott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan mint „Richter-féle Horkony-Pain-Expeller“ vagy „Richter-féle Horgony-Liniment“ kérendő és a „Horgony“ védjegyre kérünk figyelni.

Nagybecskereki vonatok érkezése és indulása.

Indul:

Nagykikinda és Budapest felé.
Reggel 5.45. — Délben 11.49. — Este 7.05.

Zombolya, Temesvár, Versecz, Alibunár felé
(Bégaparti pályaudvar).
Éjjel 3.00. — Reggel 10.00. — Délután 4.58.

Pancsovára (Bégaparti pályaudvar).
Reggel 8.02. — Este 6.15.

Uj-Zombolyára (keskenyvágányu vasut).
Éjjel 2.12. — Reggel 4.37. — Déli 11.40. — Esti 6.24.

Érkezik:

Budapest-Nagykikindáról.
Reggel 7.52. — Délután 4.45. — Éjjel 10.22.

Zombolya, Temesvár, Verseczről.
(Bégaparti pályaudvar).
Reggel 8.49. — Déli 11.38. — Este 5.36. — Éjjel 10.26.

Pancsováról (Bégaparti pályaudvar).
Reggel 10.38. — Este 6.03.

Uj-Zombolyáról (keskenyvágányu vasut).
Reggel 6.45., 10.49. — Déli 1.58. — Éjjel 11.23.

KÖZGAZDASÁG.

A központi hitelszövetkezet.

Nagybecskerek, április 8.

A torontálmegyei központi hitelszövetkezet folyó hó 10-én tartja rendes évi közgyűlést, mely alkalommal az igazgatóság a következő előterjesztést teszi:

Tisztelt közgyűlés!

A múlt, 1898. évi üzletévünkről szóló jelentésünk előterjesztésekor mindenek előtt örömmel emlékezünk meg arról, hogy az ugyanazon évi XXIII-ik, a gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről szóló törvény meghozatala és az annak alapján megalakult országos központi hitelszövetkezet működésének megkezdése által: a hazánkban addig alakult szövetkezetek fejlődése, új szövetkezetek alapításának előmozdítása az eddigénél nagyobb mérvben biztosított, egyrészt azzal, hogy a szövetkezetek a jövőben oly törvényszerű kedvezményekben fognak részesíttetni, melyek következtében céljaik elérése tetemesen megkönnyíttetik, másrészt azzal, hogy állami segélyvel javukra a hitelnek oly forrása lett megnyitva, mely jogosult hiteligényeik kielégítésére előreláthatólag elégséges lesz. A dícsért törvény a gazdasági és ipari hitelszövetkezetek szervezésére, felügyelésére és hiteligényeinek kielégítésére egy országos központi hitelszövetkezet felállítását rendelvén el, ennek tekintetbevételével felmerült előttünk azon kérdés: szükséges, illetve kívánatos-e hitelszövetkezetünk fenmaradása és ha igen, mikép illesztendő be az országos központi hitelszövetkezet kötelekibe?

Az első kérdésre csak igennel tehetünk, mert meggyőződésünk szerint a szövetkezeti ügygyel kapcsolatos gazdasági célok csak akkor lesznek kellő mérvben és időben elérhetőek: ha az országos központi hitelszövetkezet az egyes megyékben, biztos alapon álló és erkölcsi befolyással bíró, ugyanannak kötelekibe felvehető vidéki központi hitelszövetkezetek közreműködésével rendelkezik és ez uton a vidék értelmi és erkölcsi ereje a kitűzött cél megvalósítására felhasználatik.

Ezenfelül kívánatosnak ismertük szövetkezetünk fentartását, mert az annak rendelkezésére álló és az által jövőben gyűjtendő tőkével az olcsó hitelre szorult hitelkeresők gazdasági érdeke mindenkor kedvezőleg előmozdítható lesz. Szövetkezetünk fentartásának szükséges és hasznos volta kétséget nem szenvedvén, arra kellett törekednünk, megtalálni azon alapot, melyen szövetkezetünk jövőben, az alapítók által szem előtt tartott cél és érdek sérelme nélkül fenmaradhat.

E tekintetben egyrészt azon nehézség forgott fenn, hogy a bekezdésileg említett törvény 7. §-a értelmében a vidéki szövetkezetek működési kerülete a székhelyüket képező községen kívül más községeket, vagy községeket csak akkor foglalhat magában, ha azok közvetlenül határosak, másrészt, hogy szövetkezetünk alapítói, nevezetesen törvényhatóságunk tekintetes bizottsága a szövetkezeti ügynek az egész megye területén való előmozdítását kívánták, illetőleg kívánta elérni.

Arra kellett tehát törekednünk, hogy az illetékes tényezők szövetkezetünk alapszabályainak oly változtatásába belenyugodjanak, mely mellett az előbb kifejezett cél sérelmet nem szenved.

Ezt elérni véljük azzal, ha a fennhivatkozott törvényszakasznak megfelelőleg szövetkezetünknek törvényszerű működési kerületét Nagy-

Becserek városra és az azzal határos községekre korlátozzuk, egyidejűleg azonban feladatunk tűzzük ki: vármegyénk összes földmivelő és iparos lakossága anyagi helyzetét az országos központi hitelszövetkezethez csatlakozó szövetkezetek alakításának előmozdítása által javítani, ugyanazokat az említett országos központi szövetkezet által megállapított keretben és módzatok mellett ellenőrizni és részükre hitelt közvetíteni. Szövetkezetünk céljának ily értelemben leendő megállapításával egyrészt teljes mérvben megvalósítható lesz az alapítók szándéka, a mennyiben az országos központi szövetkezet által megállapított módzatok mellett a törvényhatóságunk területén alakult szövetkezetek hiteligényét a jövőben is tekintetbe vehetjük, másrészt a mennyiben a jelzett első sorban szem előtt tartandó feladatunk mellett tehetjük, azon helyzetben leszünk a szorosabb működési kerületünkben lakó tagjaink hiteligényét is kielégíteni.

Jelzett törekvésünket és felfogásunkat az országos központi hitelszövetkezet igazgatósága helyeselve, nem késettünk annak elhatározásával a tisztelt közgyűlésnek indítványozni, hogy alapszabályait a többször említett törvénynek megfelelőleg módosítsa.

E végből ugyanazt a napirendre tűztük, e jelentésünkkel pedig szerencsénk van bemutatni a javaslatba hozott új alapszabály-tervezetet.

Ezek lényegesebb részeinek felemlítését későbbre hagyván, folytatólag mult üzletévünk eredményét szerencsétlenül előadni.

A mult év folyamában új szövetkezetek alakításának előmozdítását azon okból mellőztük volt, mert a szövetkezetekről szóló törvény előkészítésének stádiumában, majd meghozatala után, az országos központi hitelszövetkezet megalakulása és működésének megkezdése előtt nem tartottuk célszerűnek, a jövő alapja és szervezetének ismerete nélkül új szövetkezetek alapítását kezdeményezni.

Ez oknál fogva csak az alakulófélben levő szövetkezetek megalakítására korlátoztuk tevékenységünket. Így a mult évben csak 6 községi szövetkezet alakult meg, ugymint:

1. a révaufalusi,
2. az ó-lécsi,
3. a kanaki,
4. a csőszteleki,
5. a zsigmondfalvi és
6. a zichyfalva-györgyházi.

Ezekon kívül alakulófélben van a többi, mollyfalvi és torontál-bresztováci hitelszövetkezet.

Az említett hitelszövetkezetekkel, a kötelekünkhez tartozó hitelszövetkezetek száma 13-ra szaporodott fel.

Itt sajnálattal kell megemlítenünk, hogy az 1897-dik évben megalakult nagybecskereki németnyedi hitelszövetkezet a megválasztott igazgatók lanyhasága miatt működését meg sem kezdte.

Ez egyrészt azon öröndetes körülményre vezethető vissza, hogy a nagybecskereki kisebb gazdák hiteligénye az ugyanittani pénzintézetek által előnyös kamatláb mellett kielégítést nyer, másrészt azon szomorú dolog következménye, hogy az említett városnegyedben lakó gazdák pártokra vannak oszolva és közös gazdasági érdekek előmozdítására egyesíthetőek nem voltak.

Folytatólag nem mulasztatjuk el becses tudomásukra hozni azt, hogy törvényhatóságunkban az alibunári szolgabírói eljárásban, az ottani főszolgabíró Kajtár Jenő ur kezdeményezése és buzgalma következtében a közös gazdasági érdekeiket felismerő községek nagymérvű közre-

valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, kockázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és árnyalatban stb)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát-fogyasztóknak postabér-, vámmentesen s hához szállítva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként legújabb mintázat s színekben

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben

(cs. és kir. udvari szállító).

(29/II-13.4)

működésével egy járási hitelszövetkezet alakult, mely eddig tagjai hitelignyét saját erejéből képes volt kielégíteni.

A fennemlített községi hitelszövetkezetek mult évi működése megvilágítására az alábbi adatokat hozzuk a tisztelt közgyűlés tudomására:

A szövetkezet megnevezése	Üzletészek száma 1898. végén	A befizetett üzlet-részek		A tagjainak ny. hitel		Betétel összege	
		frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
Hertelendyalvi	498	1558	10	29595	50	471	76
Csenei	813	3716	96	33110	50	4054	52
Csószeleki	519	2720	80	18555	50	1921	91
Zichyfalvi-Györgyházi	411	4374	90	42123	—	2083	69
Révaujalvi	322	1389	—	6774	—	—	—
Kanaki	321	1430	50	16888	93	240	—
Magyar-íttebei	828	4127	36	14473	—	1050	—
Óléczi	437	2145	35	12448	91	540	—
Bánlaki	1887	11066	48	64089	—	21148	85
Torontál-szécsányi	659	6865	—	55413	—	—	—
Toráki	453	4719	—	55708	—	—	—
N.-kikindai	2900	30208	—	40983	—	—	—
Zsigmondfalvi	393	2046	44	28890	—	503	47

(Vége köv.)

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése április 8-án.

Budapest, április 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén folytatta a közoktatásügyi tárca költségvetésének tárgyalását. Első szónok

Kiss Albert függetlenségi volt, ki a lelkesítő jövedelem kiegészítéséről szól. Ezután

Tisza Kálmán emelkedik szólásra, amit a szélső baloldal viharos kiáltásokkal fogad. Rakovszky István az „ex-lex”, Justh a „hazaáruló” szavakat röpitik a generális felé, aki azonban nem veszi el egy pillanatra sem nyugalmát.

— Ne beszéljenek, ugymond, az ex-lexről, a történelem majd tanusítani fogja, hogy ki és mi volt annak oka. (Lárma baloldarról, tetszés jobbról.) Justh vezekljen előbb vétkéért . . .

Rakovszky: Igen, azt kellene tenni!

Tisza Kálmán: Igen szépen köszönöm, hogy közbekiáltásokkal tisztelnek meg, ez bizonyítja, hogy az öreg Tisza, kinek halálát hirdetik, még él. (Tetszés jobbról, lárma balfelől. Förster közbekiált: Az öreg handlé már nem él, mert meghalt az ex-lexben; Ugron viszont így kedélyeskedik: Talán most is az ex-lexet terjeszti be?)

Elnök: Csendet kérek Ugron ur!

Tisza: Az ex-lexről már kijelentettem, hogy a történelem fogja elbírálni.

Ugron: Minden jezsuita azt mondja

Tisza: Mindenkit meghallgatok, tehát követelem, hogy engem is hallgasanak meg!

Azután általános figyelem közt kezdhetett beszédébe a generális Nagyiban helyesli a lelkesítő jövedelem kiegészítéséről szóló törvényt s a miniszter programját. Az előirányzatot megszavazza. (Élénk helyeslés jobbról.)

Hegedüs miniszter itthon.

Budapest, április 8. (A „Torontál” ered. táv.) Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter az éjjel érkezett haza Konstantinápolyból. A miniszter rendkívül meg van elégedve tapasztalataival, a melyek nyomán nagyszerű újításokat szándékozik életbe léptetni a kelettel való kereskedelem érdekében.

A pápa fogad.

Budapest, április 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rómából telegrafálják, hogy XIII. Leo pápa ma kihallgatáson fogadta Sztáray grófnőt, a megboldogult Erzsébet királyné volt udvarhölgyét.

A karlóczai kongresszus.

Budapest, április 8. A „Torontál” ered. távirata.) Karlóczáról telegrafálják, hogy ma délelőtt ünnepélyes isteni tisztelet volt, melyen megjelentek az összes előkelőségek. Fél 11 órakor kezdődött a püspöki zsinat. Úgy hírlik, hogy az összes püspökök az archimandrita jelöltjére, Szevensics archimandritára adták szavazatukat. Szevensics igen művelt férfiú és tiszta jelleménél fogva bírja az összes társadalmi rétegek rokonszenvét.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1899. április 8.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilo	100 kilogr. ára		kilo	100 kilogr. ára		
		frtől	frtíg		frtől	frtíg	
Bánsági	ó	76	9.25	9.35	80	9.75	9.85
Tiszavidéki	„	76	9.35	9.45	80	9.90	10.05
Pestvidéki	„	76	9.35	9.40	80	9.85	9.95
Bácskai	„	76	09.40	9.50	80	—	—

Roza	é	elsőrendű	kilo		
			70-72	7.85	7.95
„	„	másodrendű	—	7.75	7.85
Arpa	„	takarmány	60-62	6.20	6.55
„	„	égetni való	62-64	6.60	7.40
„	„	sörfőzésre való	64-66	7.60	8.40
Zab	„	—	39-41	5.80	6.15
Tengeri	ó	bánsági	—	4.65	4.70
„	„	másnemű	—	4.60	4.65

Határidő-üzlet.

Budapest, ápr. 8. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat kielégítő, vételkedv lanya, az árak változatlanok.

Kötetett:

Buza áprilisra	8.97—8.98
„ májusra	8.73—8.74
„ októberre	8.18—8.19
Tengeri májusra	4.38—4.39
Zab áprilisra	5.72—5.74
Repece augusztusra	11.60—11.65

VASUT-ÜGYEK.

8542 II. szám.

Magyar királyi államvasutak.
Üzletvezetőség Kolozsavárt.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége vonalán felállítandó 5 drb. Froitzheim féle központi hajtóművel, előre és hátra működő csengettyűvel, vasállványokkal és vezetéki vasoszlopokkal ellátott vonósorompó készülékek szállítására és a helyszínén leendő felállítására nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

A szóban forgó sorompók tervei, valamint a részletes versenyzési feltételek a nevezett üzletvezetőség építési és pályafentartási osztályában Kolozsvár (Emke-palota II. emelet) megtekinthetők.

A sorompók azok szállításának átengedése napjától számítandó 3 hó alatt teljesen jó és üzemképes állapotban adandók át.

Az ajánlatok jogérvényes alakban, bélyegzeten és lepecsételve: „Ajánlat a kolozsvári üzletvezetőség vonalán felállítandó Froitzheim-féle sorompókra 8542. számhoz” felirással ellátva 1899. évi április hó 15-ik napján déli 12 óráig titkárságunkhoz beküldendők, vagy ott átnyújtandók.

Bánatpénzül az ajánlati ár 10 százaléka készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban f. évi április 14-ik napján déli 12 óráig a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztárába letendő.

Az ajánlatban, melyben a bánatpénz megtörtént letétele megemlítendő, kiteendő az is, hogy pályázó beleegyezik, miszerint kereseti összegéből a magy. kir. államvasutak nem nyugdíjkepes alkalmazottai részére létesített segély-alap javára 1/10 százalék (azaz minden 100 frt után 10 kr) az érdembe hozott keresetének kifizetéseként levonható.

Ezen feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyek nem a kitűzött határidőben érkezének, vagy táviratilag tételnek, végre oly ajánlatok, melyek lényegében javítások, vagy vakarások fordulnak elő és melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tételét, figyelembe vételre egyáltalán nem számíthatnak.

Alulirt üzletvezetőség fentartja magának azon jogot, hogy az ajánlatok között, tekintet nélkül az árak és feltételekre, szabadon választ-hasson.

Kolozsvár, 1899. március hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

146.661/98.

Magy. kir. államvasutak.

(Legolcsóbb utazás Bécs és Fiume között vagy viszont Budapesten át.)

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a fiumei forgalom emelése, illetve az Abbaziába, Lussin-piccoló és Czrkvenicza üdülőhelyekre, továbbá a dalmát partvidékre, valamint Olaszországba való utazások megkönnyebbítése céljából Bécsből Fiuméba és viszont Budapesten át igen mérsékelt áru menetjegyek adtnak ki és pedig az I. osztályban 36.70, a II. osztályban 24.40 és a III. osztályban 11.80 koronáért.

Ezen menetjegyek, melyekből az I. és II. osztályiak a gyorsvonatok használatára is jogosítanak, 8 napig érvényesek és azokkal ezen időtartamon belül az utazás Budapestén előzetes látamozás mellett megszakítható.

Együttal tudatjuk, hogy ugy Bécs és Budapest, mint Budapest és Fiume között háló- és étkező kocsik közlekednek, továbbá, hogy Fiuméből a dalmát vidékre a közlekedést a magyarhorvát hajózási társaság kényelmes hajói, Fiuméből Velenczébe és Auconába pedig az Impreza-Fiume-Venezia legnagyobb kényelemmel berendezett termes gőzhajói igen olcsó viteldijak mellett közvetítik.

Bővebb felvilágosítás Budapestén a városi menetjegyirodában (Hungária-szálloda) és Cook Tamás utazási irodájában (Nemzeti-szálloda), továbbá a Nagel és Wortmann cég irodájában Abbaziában és Bécsben, valamint a Cook Tamás-féle, Schenker és társa utazási irodájában Bécsben, Stangen Károly utazási irodájában Berlinben és Antonia Paolinál Velenczében nyerhető.

Budapest, 1899. március 24-én.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Hirdetések.

Árlejtési hirdetmény.

A temesvári gör. kel. szerb egyház-megyei közigazgatási bizottságának Temesvárott, 1899. évi február hó 17-én tartott gyűlésével engedélyezett és a Szerb-Aradáci gör. kel. szerb egyházközség 1899. évi március hó 17-én tartott határozata folytán 1360 forint összeg erejéig Szerb Aradácson egy új lakóház építését határozta el.

A fent említett munkálatok foganatosításának biztosítása céljából a versenytárgyalás határideje 1899. évi április hó 23-ik napjának délutáni 2 órájára tűzvetni ki.

A versenyezni óhajtok tartoznak a kikiáltási ár 10%-át, vagyis 136 forintot készpénzben vagy óvadékképes papírokban letenni.

A szóban forgó munkálatra a részletes feltételek alulírott egyházközség elnökénél naponta megtekinthetők.

Szerb Aradácson, 1899. március hó 31 dikén.

Tornianszky Sándor,

Petrov Száva,

egyh. közs. jegyző. 328-2.2 egyh. közs. elnök.

Fontos háziasszonyok részére.

Valódi

BOROSTYÁNKŐ PADLÓFÉNYMÁZ

puha padlózatnak

tartós befényezésére különböző színekben, mely 2-3 óra alatt tökéletesen száraz, továbbá gyorsan száradó Spiritus padlófénymáz 4 színben puha padlózatnak azonnali száradás melletti befényezésére.

Schramm Kristóf

lakk- és fénymáz-gyárából

Bécs (Simmering), Majna mell. Olmützbach, Berlin.

Alapítottatott 1897.

Továbbá

mesható-románöz festékek elegáns színárnyalatban mindennemű házi szerek befényezésére, melyet bárki szaktudomány hiányában maga dolgozhat fel, alkalmas mosó szekrények, ajtók, ablakok, valamint falak besománcosítására konyhában és fürdő-szobákban.

Copall butorlakk, Copallak belső használatra Damarlakk, Száriófirnisz, Politturilakk, Vaslakk és Brunó, mely utóbbi homályos butorokhoz használtatik, ugyancsak a többi lakkfélék valamennyi iparágak részére.

Különlegesség: kocsigyárosok és kocsifényezők részére Kutschenlakk, Präparationslakk, Gestelllakk, Schieff és Lazurilakk eredeti 1 kgrmos dobozokban.
Kapható: Haldegger Ödön, Prandell Rezső, Schnitzler Lipót és Armbruster József kereskedésében Nagybecskereken.

1270. ki. szám 1899.

352-3.1

Árverési hirdetemény.

Nagybecskerek r. t. város tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező, Felső-Muzslyán fekvő 3 hold 1366 □-ól szántóföldnek folyó évi október hó 1-től leendő bérbeadása tekintetéből folyó évi április hó 17-én délelőtt 9 órakor a városháza II. tanácsnoki irodában árverés fog tartatni, melyre árverelni szándékozók ezennel meghívattak.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt fenti irodában betekintheők.

Nagy-Becskeken, 1899. április hó 6-án.

Dr. Grandjean József,
polgármester.

Allami őlomzárral ellátott arankamentes **Lóherét,**

valamint
1-ső rendű kölest,
„ „ **muharmagot**
ajánlunk.

Klein Vilmos örökösei

353-1.1

temesvári gabona-cég.

246. B. v. k. szám 1899.

347-1.1

Árverési hirdetemény.

Közhírré tétetik, miszerint a tekintetes bpesti VII. ker. kir. járásbírósnak 1899. évi Sp. II. 1583/b. számú végzésével megkeresett tekintetes nagybecskereki kir. járásbírósnak 1899. évi V. 289. szám alatt kelt végzése folytán Panker Armin bpesti lakos részére, Papp Péter Sándor nagybecskereki lakosnál 500 frt és jár. iránti kielégítési végrehajtás utján 1899. évi február 14-én lefoglalt, 398 frtra becsült butorokból álló ingóknak alperes lakásán Nagybecskereken birói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladatása 1899. évi május hó 4-ik napjának délutáni 3 órájára tüzetett ki az 1899. évi V. 289/2 sz. a. k. végzés alapján.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, ugy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. t.-c. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéseig alólírhöz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölüllegére fognak utasíttatni.

Kelt N.-Becskeken, 1899. évi március 20-án.

Kiss,
kir. bir. végrehajtó.

Kerékpározni

azonnal tanulhat mindenki a kitűnőnek bizonyult tanulási készüléken. **Esés kizárva!**

Csak elsőrendű kerékpárokat tartok raktáron, melyek a világon és szakemberek által legjobb minőségűeknek elismertettek, u. m.: „Waffenrad“, „Styria“, „Helical-Premier“, „Graciosa“ (lánc nélküli, kitűnő minőség) és „Gritzer“.

262-25 5

Kerékpár-kellékek mindig raktáron.

Javító műhely.

Novák J. C.,

Nagybecskerek.

Tanítás naponta a versenypályán.

Még minden résztvevő aratógépversenyen, ép úgy 1898. évi július hó 11-én Hódmezővásárhelyen is a két első díjjal aranyérmekkel lett kitüntetve.

MC CORMICK

a világ legrégebbi arató- és fűkaszalógépgyára Chicagóban.

Magyarországi kizárólagos vezérképviselősege:

BUDAPESTEN MÜLLER és WEISZ VI., Gyár-uteza 66.

Ajánlják: a legmegbízhatóbb MC CORMICK „HUNGARIA“ kéveköti aratógépet, a legtökéletesebb MC CORMICK „DAISY“ marokrakó aratógépet és a legújabb s legjobb MC CORMICK „NEW 4.“ fűkaszalógépet.

Számos kitüntetés és elismerő levél igazolja

Legjobb a világon

és legkedveltebb

KÉVEKÖTI ARATÓGÉPEK

Legjobb a világon és legkedveltebb

McCormick gyártmányú gépek bámulatos tökéletességét.

Gépeink nagy számban, a gazdák teljes megelégedésére az ország minden részén működésben vannak. (335-17.2)

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER

Linimentum Capsici compos.

Ezen hírneves háziszser ellentáll az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvényénél, csúznál, tag-szaggyatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több ki-sebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter czéggeljelzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és TSA., osász. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT (Thüringia).

Raktár: Benkovich Mihály gyógyszerertára N.-Becskeken.

8-40.28

1165. tkvi szám 1899.

351-1.1

Árverési hirdetemény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtatójának Kovács Szida szerb-eleméri lakos végrehajtást szenvedő elleni 255 frt 5 kr. tökékövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területében levő Szerb-Elementér község 339. számú tkjvben 799-801. hrsz. alatt felvett 345. ö. i. sz. ház 1200 □-ól beltelekkel 491 frt kikiáltási árban 1899. évi május hó 6-ik (hatodik) napjának d. e. 10 órájkor Szab-Elementér község házájánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10⁰/₁₀-át, vagyis 49 forint 10 krajcárt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött hezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. trvszék tkvi irattárában s Szerb-Elementér község előljárásiójánál megtekintheők.

Kelt Nagybecskereken, a kir. törvényszék tkvi hatóságánál, 1899. évi február hó 3-ik napján.

Dr. Selymessy,
kir. törvényszéki biró.

Olcsó tűzifa.

GRÜN SIMON és Fia faterkedésében

kapható:

gyertyánfa 13 frt 20 krért. . . . .

. . . . . bükkfa 12 frt 20 krért.

Megrendelések eszközölhetők fentnevezett cég faterlepén, bórkereskedésében és banküzletében.

Telephon 124. 345-5.3

Olcsó tűzifa.

A közeledő idényre
valódi

borostyánkő lakkfestékek

kaphatók hét színárnyalatban, bemázolásra. Padlózatokon és konyhabutorokon nagyon tartósak,
2-3 óra alatt száradnak.

CHITZ és MELLER,
lakk- és festékgárából
Prága és Bécs.

Ezen festékek kaphatók Nagybecskerekén a 30 év óta fennálló

A M E N D R E Z S Ő
fűszer- és festékkereskedésében.

Ugyanott kaphatók fénylő mosható
zománcz-festékek
mosdóasztalok, fürdőkádak, ablakkeretek, ajtók
és mindennemű háziszerek befényezésére. Továbbá mindennemű
lakkok, festékek és fényezők,
szobafestők, asztalosok, nyergesek, kocsigyárosok
által szükségelt cikkek
a legolcsóbb árakon. 303-6.5

HOFF maláta-
készítményei
gyengék és betegeknek.

Hoff János maláta egészségi itala. Általános elgyengülésnél az alhasi szervek rendellenes működésénél, mell- és gyomorbántalmaknál, nemkülönben a lábadozóknak legjobban bevált és legjobb ízű erősítő szere. Egy palack ára 75 kr. — Öt palack bérmentve 3.75 kr. Tíz éve, vagy már régebbi idő óta használom az Ön maláta egészségi sörét és egyéb maláta készítményeit. Ezek az egyedüli szerek, melyek feleségemnek visszaadták az egészséget. Bögger, Bécs, Hofmühlgasse.	Hoff János sűrített maláta kivonata. Tüdőbajoknál, gégehurtnál, ugyanígy idült köhögésnél; főleg a gyermekek légzési szerveinek megbetegedésénél a legjobb sikerrel alkalmaztatik. Ize nagyon kellemes. Egy üveg ára 1 frt. — Öt üveg bérmentve 5 frt. Maláta kivonat készítményei valóban jó és hatásos szerek. Küldjön tehát ismét 5 üveg maláta kivonatot, 1 font maláta csokoládét és 1/2 zacskó maláta kivonat mell cukorkát. Fischer G. Örnagy Nagy-Várád.	Hoff János maláta egészségi csokoládéja. Gyengeségnél, vérszegénységénél, idegességnél, álmatlanságnál, étvágytalanságnál kitűnően bevált. Rendkívül jó ízű és tápláló. Gyenge gyermekek igen jó eredménnyel használják. Egy csomag ára 1 frt. Maláta csokoládéja a legkifinomottabb a mit ismerek. Ezen kellemes italt idült gyomor — illetve emésztési zavaroknál, sápkóránál és általános gyengeségnél mindenkör jó eredménnyel alkalmazom. Dr. Nicolai orvos, Triebel.	Hoff János maláta-kivonat mell cukorkái. Köhögésnél, rekedtségnél, elnyálkásodásnál, főleg tüdőhurtnál utóérhetlen hatása. A valódi maláta mellcukorkákat emésztési zavar nélkül tetszés szerinti mennyiségben lehet használni. Egy doboz ára 12 kr., egy zacskó 30 kr. Csodálatos volt maláta kivonattal mellcukorkáinak hatása makacs köhögésem ellen. Zedlitz-Neuhirch lovag, Waldenburg. Gyermekaim felelőlegesen köhögésen és asztmatikus bántalmain kitűnően segítettek. Eusch plébános, Weischütz.

Raktár Nagy-Becskerekén: Moczkovcsák D., Kellner József, Erős és Halász. Benkovich gyógyszerárában; Schnitzler Lipót, Zimmerer Antal, Ambruster, Schlessinger Gerson, csemege és fűszerkereskedésében.
Magyarország kizárólagos faterára: Török József gyógyszerár Budapest, Király-utca 12.
Közlemények árjegyzékkel bérmentve és ingyen.

21-20.18

Sömör - betegséget: száraz, vizenyős, pikkelyes sömört (Flechten) s az e bajjal együtt járó kiállhatatlan „bőrviszketőget“ jótállás mellett gyógyít, sőt azokat is, kik gyógyulást sehol sem találtak, a „Dr. Hebra sömörirtó“-ja. Külső használatra való, nem ártalmas. Ára 6 frt o. é. vám- és postadíjmentesen (levéljegyekben is) utánvétellel 50 krral több. Kapható: St. Marien-Droguerie Danzig (Deutschland). 91-5.4

Elsőrangú hazai gyártmány.

Pontos cím:
ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR
RÉSZVÉNY-TÁRSULAT
BUDAPEST.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára
mely a gazdasági gépek szűkegyes
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel
és szakszere felvilágosítással díjmentesen
szolgálok.
1.5-6.5

Szecskavágók. Mozsolók.

Tavaszi gallérok, a legújabb facon szerint a legolcsóbbtól a legfinomabbig a legnagyobb választékban Kovács Gedeonnál Nagy-Becskerekén.

273/a - x 6